

štvrté stretnutie

„Ohlasovanie, ktoré odpovie na autentické otázky človeka“

Sk 16, 6-10

TÉMA STRETNUTIA

Ohlasovanie Slova medzi ťažkosťami a výzvami prostredia, v ktorom pôsobia kresťanské komunity.

CIEĽ STRETNUTIA

Aktuálny kontext sekularizovanej a pluralistickej spoločnosti uviedol do krízy zvyčajné a overené pastoračné stratégie. Stretnutie zamýšľa objasniť ako nás, podľa vzoru sv. Pavla, prežívanie chudoby a slabosti pozýva uskutočniť väčšie spoľahnutie sa na Boha a na moc jeho Slova.

Evanjelizácia a svedectvo sú plodom komunity, ktorá sa stala dospelou vo viere a citlivou na problémy dnešných čias.

DYNAMIKA STRETNUTIA

- A. Privítanie a predstavenie stretnutia
- B. Úvodná modlitba a symbol
- C. Uvedenie témy (provokácia a osobná reflexia)
- D. Čítanie textu
- E. Prehĺbenie
- F. Aktualizácia (práca v malých skupinách)
- G. Symbol a záverečná modlitba

A. Privítanie zo strany animátora (5´)

Predstavenie večera

B. Úvodná modlitba a symbol (5´)

Žalm (127, 1-2)

Ref.: Každý dobrý dar prichádza z hora,
Zostupuje od Otca.

Ak Pán nestavia dom,
márne sa namáhajú tí, čo ho stavajú.

Ref.: Každý dobrý dar prichádza z hora,
Zostupuje od Otca.

Ak Pán nestráži mesto,
nadarmo bdejú jeho strážcovia.

Ref.: Každý dobrý dar prichádza z hora,
Zostupuje od Otca.

Zbytočne vstávate pred svitaním a líhate si neskoro v noci,
vy, čo jete ťažko zarobený chlieb;
lebo on dáva svojim miláčkom spánok.

Ref.: Každý dobrý dar prichádza z hora,
Zostupuje od Otca.

Animátor prezentuje symbol stretnutia.

Symbol tohto stretnutia je dopravná značka „zakázaný smer“ (jednoducho nakreslená na papieri) prezentovaný na začiatku a položený na lekciónár. Chce poukázať na obmedzenia, ktoré je potrebné rozpoznať pri ohlasovaní Božieho slova. Pred záverečnou modlitbou, potom ako sa vytvoril priestor pre stíšenie, je tento symbol vymenený za značky prikázaného smeru.

Poznámka: Namiesto dopravnej značky sa môže použiť reťaz alebo niečo podobné.

C. Uvedenie témy (10')

Je dané čítanie nasledujúceho textu: (5')

Farnosť Navštívenia Panny Márie, prvá scéna

Jozef a Františka, Eva a Pavol (dva mladé manželské páry, zosobášené pred niekoľkými rokmi) majú v nedeľu poobede stretnutie s otcom Tomášom, mladým kňazom, aby naplánovali kurz snúbencov, v ktorom pracujú ako animátori. Plánovanie robia podľa toho, ako to prebiehalo minulý rok, s utajeným prianím, že tento krát by sa to mohlo podariť o trochu lepšie. Stretnutia sa uskutočnia v piatok medzi 19:00 a 21:00 hodinou a budú sa zaoberať nasledujúcimi témami: Muž a žena v Božom pláne; Partnerské vzťahy a sexualita; Antikoncepcia a prirodzené metódy; viesť dialóg v páre; Ako prekonať krízu; Zosobášiť sa v Pánovi; Sobášny obrad. Priebeh večerov je stále ten istý: úvodná modlitba, vstup teológa, alebo psychologičky, gynekológa, moralistu, advokáta (asi jedna hodina); „Máte k tomu čo povedať?“, prípadné otázky a odpovede, oznamy a záverečná modlitba.

Farnosť Navštívenia Panny Márie, druhá scéna

Po šiestich mesiacoch, v jeden večer, sa naši hrdinovi ocitnú vo farskej kuchyni, aby zhodnotili kurz snúbencov. Fľaša dobrého vína pomôže, aby sa udržala dobrá nálada skupiny, pretože, čestne povedané, tento rok to bolo horšie ako minulý. Snúbenecké páry prišli na kurz s tým, že u koho si môžu kúpiť lístok, aby sa mohli sobášiť v kostole. Ak aj prednášajúci bol výborný, stratili sa po dvadsiatich minútach vo svojich myšlienkach. Čo sa týka záverečných otázok, vždy sa odohrala tá istá ceremónia: museli sa pýtať animátori, aby prerušili trápne ticho. Teda: rok do archívu.

(Podľa Enzo Biemmi)

Potom animátor vyzve k malej individuálnej práci (5')

V dnešnej situácii, ktorá je poznačená prechodom z kresťanskej spoločnosti k sekularizovanému a pluralistickému kontextu, nie je zriedkavé vidieť, že niektoré projekty, robené s dobrým úmyslom a entuziazmom, idú v ústrety zlyhaniu a frustrácii (napríklad hore opísaná skúsenosť)

- Aké vzťahy môžeme nájsť medzi vyrozprávanou skúsenosťou a týmto obrázkom?

- Oplatí sa pokračovať po týchto cestách a nevšímať si značenie?
- Kde je možné nájsť kritéria pre nájdenie nových pastoračných ciest, bez toho aby sme padli do improvizácie, hľadania úspechu a emočného entuziazmu?

D. Prečítanie textu (5')

Čítanie zo Skutkov Apoštolov

(Sk 16, 6-10)

⁶Prešli cez Frýgiu a galatský kraj, lebo Svätý Duch im bránil hlásať slovo v Ázii.
⁷Keď došli k Mýzii, pokúšali sa dostať do Bitýnie, ale Ježišov Duch im to nedovolil.
⁸Obišli teda Mýziu a zišli do Troady. ⁹Tam mal Pavol v noci videnie. Stál pred ním akýsi Macedónčan a prosil ho: „Prejdi do Macedónska a pomôž nám!“
¹⁰Hneď ako mal toto videnie, usilovali sme sa odísť do Macedónska, presvedčení, že nás Boh volá hlásať im evanjelium.

E. Prehĺbenie (25')

1. DUCH SVÄTÝ BRÁNI MISIONÁRSKYM PLÁNOM

⁶Prešli cez Frýgiu a galatský kraj, **lebo Svätý Duch im bránil hlásať slovo** v Ázii.

⁷Keď došli k Mýzii, pokúšali sa dostať do Bitýnie, ale **Ježišov Duch im to nedovolil.**

⁸Obišli teda Mýziu a zišli do Troady.

2. BOŽIE POVOLANIE EVANJELIZOVAŤ V MACEDÓNSKU

⁹Tam mal Pavol v noci **videnie**. Stál pred ním akýsi Macedónčan a prosil ho: „**Prejdi do Macedónska** a pomôž nám!“

¹⁰Hneď ako mal toto videnie, **usilovali sme sa odísť do Macedónska, presvedčení, že nás Boh volá hlásať im evanjelium.**

Ako je usporiadaný text

Po Jeruzalemskom sneme (porov. Sk 15,6-35), kde sa rozhodlo o prijatí pohanov do cirkvi bez podmienky dať sa obrezať a zachovávať zákon, je oficiálne otvorená univerzálna misia. Skôr ako dôjde k vyrozprávaniu udalostí, sú predstavené Pavlove návštevy do cirkví, založených počas predchádzajúcej cesty, a nová misionárska skupina spolu so Sílasom a Timotejom (porov. Sk 15, 36 – 16,3): všetko je pripravené pre nové evanjelizačné nasadenie. Nasleduje súhrnné rozprávanie o zosilnení a náraste cirkví (Sk 16, 5). Na tomto mieste je zasadený náš úryvok, v strategickej pozícii pre rozvinutie narácie.

Istý druh inklúzie, prostredníctvom použitia termínov rovnakej sémantickej oblasti (v. 6: „hlásať slovo“; v. 10: „hlásať evanjelium“), dáva textu jednotu a ukazuje, že hľadanie evanjelizácie na novom teritóriu je dynamika, ktorá sprevádza celý text. Definovanie tohto nového teritória je čisto dielo Boha: Duch zabráni ohlasovať slovo v Ásii (v. 6) a Boh povoláva evanjelizovať v Macedónsku, čiže v Európe (v. 10).

V *prvej časti* (vv.6-8) sa v krátkom čase vypovie toho veľa, na zopár riadkoch je podaná syntéza značne dlhej cesty. Až päť oblastí je spomenutých ako miesto, ktorým prechádzali alebo sa k nemu blížili alebo tam zamýšľali ísť skôr ako zišli do Troady. Všetko spolu dá čitateľovi vycítiť, že išlo o náročné hľadanie a ťaživú neistotu. V tejto súhrnnej správe o ceste sú dominantné dva zásahy Ducha Svätého, ktoré bránia misionárskym plánom.

Druhá časť (vv. 9-10), uvedená časovou indikáciou („počas noci“), prezentuje naopak jednu jedinú scénu Pavlovho videnia, sprevádzaného vypočutím posolstva (v.9), a následné rozhodnutie misionárov prísť čo najskôr do Macedónska. Pozornosť čitateľa (porov. „Macedónčan“ a „Macedónia“ dva krát) je upútaná na toto nové pole misionárskej činnosti.

Prvá časť stojí v službe a pripravuje druhú časť, na ktorú je daný dôraz. V prvej časti máme do činenia s „ne-misionárskou cestou“ ktorej bráni Duch Svätý. Efektom narácie je zvyšovanie napätia, pretože sa zdá, že ohlasovanie Slova nenachádza prijatie. Tiež rýchly spád rozprávania zvyšuje rozrušenie čitateľa.

Druhá časť, prostredníctvom tretieho zásahu Boha, uvoľní stav neistoty a konečne ukáže že nový smer misie je v Macedónsku. Príchod do Európy predstavuje teda vyvrcholenie úryvku a je chcený Bohom.

Interpretácia

Duch svätý bráni misionárskym plánom (vv. 6-8)

Lukáš skrátil rozprávanie cesty tak, aby rýchlo dosiahol rozhodujúci bod prechodu do Macédonska, v čom podčiarkuje riadenie Božie.

Misionári, tak ako postupne napredujú, sú donútení zmeniť svoje plány. Keď odišli z Lystri (Sk 16, 1), naplánovali si ísť smerom na západ pre ohlasovanie evanjelia v provincii malej Ázie, na významných a ľudnatých miestach, samozrejme išlo o grécke mestá blízko egejského pobrežia a v dnešnom Turecku (na prvom mieste Efez, ale tiež Smirna a Milét). Zábrany pochádzajúce od Ducha Svätého priniesli zmenu smeru na severovýchod a prechod cez Frýgiu a galatský kraj.

Zo severnej Galácie sa misionári vrátili na západ k hraniciam Mýzie s úmyslom vystúpiť na sever do Bitýnie, k čiernemu moru, kde boli veľké mestá ako Nicea, Nikomedia, kde mohli stretnúť židov, ktorí hovorili grécky a sympatizujúcich pohanov. Pre nový zásah Ducha Svätého, im nebolo dovolené vstúpiť do Bitýnie. Tak, po prekážke spôsobenej Duchom Svätým, zanechali Galáciu a západ, pretože sa nemohli na sever do Bitýnie dostať. Pavlovi a jeho spoločníkom nestalo iné, len obísť Mýziu a zísť do Troady (v. 8) Nemisionárska cesta je celkom ovládaná a podmienená, mimo plánov misionárov, zabraňujúcimi zásahmi Ducha. S týmto sa pokúsime viac zaoberať.

Lukáš používa dve pomenovania „Duch Svätý“ a „Duch Ježiša“. Pomenovanie „Duch Svätý“ reflektuje biblickú perspektívu Ducha, ako moci Božieho pôsobenia vo svete, pomenovanie „Duch Ježiša“ ho zosobňuje v kristologickom zmysle, dajúc dôraz na vzťah medzi Ježišom a Duchom (porov. Lk 1,35; 3,22; 4,18; Sk 2,33): Je to Duch, ktorý viedol od narodenia jeho misiu, ktorý definitívne založil Mesiáša v zmŕtvychvstaní, je to Duch zoslaný na Turíce, cez ktorého on teraz vykonáva mesiášsku vládu nad Cirkvou, ktorá je neustále v misionárskej expanzii. V tejto perspektíve dva zásahy dávajú dôraz na vzrastanie. V prvom prípade, je to Duch, mocná sila božia, pre zabránenie ohlasovania v Ázii, v druhom prípade je to vzkriesený Ježiš, ktorý prostredníctvom Ducha misionárom nedovolil vstup do Bitínii.

Zmienky o zásahoch Ducha sú podstatné. Lukáš sa nenamáha podať k tomu nejaké učenie alebo vysvetlenie. Pravdepodobne stručnosť svojich indikácií má za

cieľ presvedčiť, že prechod do Európy je jedinečným Božím dielom. Okrem toho môžeme predpokladať, že Duch v Pavlovi a Sílasovi, ktorých Lukáš predstavuje ako prorokov, vzbudil prorocké slovo, ktoré má v Skutkoch dôležitú funkciu pre usmerňovanie udalostí (porov. SK 11,28; 13,2.4; 20,23; 21,4.10s.) To čo je jasné je, že táto zvláštna cesta, ktorá misionárov privedie do Troády je úplne riadená pôsobením Duch, navzdory všetkým ľudským kalkuláciám.

Božie povolanie evanjelizovať v Macedónsku (vv. 9-10)

Na tomto mieste sa rozprávanie spomaľuje, aby predstavilo videnie s posolstvom, ktoré mal Pavol v Troade počas noci a tiež pohotovú odpoveď zo strany misionárov. Sme na vrchole rozprávania: Boh povoláva misionárov evanjelizovať Macedóniu.

Lukáš uvádza udalosť slovami „zjavilo sa ...videnie“ Pavol si videnú realitu nevytvára sám, ale ona sa mu nastoľuje z von. Použité sloveso je technický výraz-prítomný v skúsenosti zjavenia alebo videnia, tak v samotnom Lukášovi (Lk 1,11; 22,43; 24,34; Sk 7,2.30; 13,31) ako aj v Starom zákone (napr. Gn 18,1; Ex 3,6).

Rozprávania o videniach v Skutkoch apoštolských obsahujú udalosti, ktoré sledujú misionárske šírenie evanjelia a sú pre Lukáša privilegovaný naratívny nástroj pre ukázanie ako boží zásah povzbudzuje a riadi misiu k novým obzorom (porov. napr. videnie Ananiáša: Sk 9, 10 -1; dvojité videnie Kornélia a Petra: Sk 10, 3-8; 9-16).

Ojedinelé pri tomto videní je, že objektom zjavenia nie je Pán alebo anjel, ale „muž z Macedónie“, tajomná postava, o ktorej vieme, len odkiaľ pochádza. K videniu je pripojené posolstvo, ktoré obyčajne tvorí vyvrcholenie rozprávania o videní. Pavol počuje od Macedónčana prosbu: „Prejdi do Macedónska a pomôž nám!“ Posolstvo má charakter veľmi strohého príkazu. Smer poslania je veľmi jasný, pričom zostáva otvorená otázka pomoci.

Odpoveď na videnie prichádza hneď a je vyjadrená vo forme neočakávaného „my“, v ktorom autor naznačuje svoju prítomnosť v skupine Pavlových spolupracovníkov v danom momente. Forma vyjadrenia „usilovali sme sa odísť do Macedónska“ zanecháva predpoklad, že nešlo len o úsilie nájsť vhodný spôsob prepravy, ale proces spoločného hľadania a konfrontácie, sloveso „urobiť uzáver“ („byť v presvedčení“: slov. text, ritenere: tal.text) (v. 10) predpokladá, že sa predtým vyvinulo úsilie pre zavažovanie motívov, ktoré poukazovali na Božiu vôľu. Pavol musel vyrozprávať videnie svojím spoločníkom a diskutovať o jeho zmysle, aby spoločne rozlíšili a stanovili, že ich Boh volá hlásať evanjelium

v Macedónsku. (v. 10). Všeobecná otázka pomoci od Macedónčana, je teda interpretovaná ako Božie volanie priniesť evanjelium spásy do Macedónska.

Dlhý proces evanjelizátorov, počas ktorého boli ich plány prekazené zásahmi Ducha Svätého, konečne našiel svoj cieľ cez mimoriadne znamenie, ktoré bolo rozpoznané ako apel Boha. Stane sa úplne zrejmým, že cesta smerujúca k evanjelizácii Európy skutočne zodpovedá Božej vôli.

Body pre reflexiu a aktualizáciu

Nie je ťažké nájsť prepojenia s dnešnou pastoračnou skúsenosťou kresťanských komunit. Prechod z podmienok kresťanskej spoločnosti, (v ktorej kresťanské hodnoty a symboly boli prijímané bez ťažkostí a určovali rytmus spoločenského života), do sekularizovaného a pluralistického kontextu voviedol do krízy zvyčajné a overené pastoračné stratégie. Nie je zriedkavé, že v tomto kontexte niektoré pastoračné projekty doteraz robené s dobrým úmyslom a entuziazmom, idú v ústrety frustrácii.

Ľahko sa môže stať, že táto situácia bude pasívne trpená ako niečo neodvratné a privedie k strate odvahy, k paralyzovaniu pastorácie, a k uzavretiu pastoračnej aktivity do bezpečných a chránených priestorov.

A tiež je možná opačná reakcia, keď sa improvizujú zvláštne iniciatívy, s tendenciou zapôsobiť a dosiahnuť emočný entuziazmus, ktoré sú typické pre dnešnú dobu.

Podľa Lukášovej perspektívy sa zdá byť správnejšie pýtať sa, či aj táto frustrujúca situácia nemôže byť považovaná za prozreteľnú a vyvolanú Duchom Svätým.

Frustrácia z našich projektov môže mať pozitívny dopad v tom zmysle, že nás oslobodí z pocitu moci a privedie nás k uvedomeniu si našej chudoby. V skutočnosti, naše iniciatívy a plánovania, (aj keď sú užitočné a nevyhnutné,) nepodmieňujú spásu a nezaistujú realizáciu Božieho plánu v histórii. Ak sú naplánované veľkodušne a rozumne, stanú sa ľudským nástrojom, ktorý ponúkne nepredvídateľnej a tvorivej aktivite Ducha v srdci a v ľudských dejinách. Primeraný pocit chudoby a slabosti, bez neužitočných depresí, nás nutne privedie **k väčšiemu spoľahnutiu sa na Boha a na silu Božieho slova**. Toto môže prvý prozreteľný dôsledok akceptovanej frustrácie.

Na staré istoty sa teda nebudeme môcť celkom spoľahnúť a nové sa zatiaľ profilujú v nejasných kontúrach. Ďalším pozitívnym východiskom, z tejto situácie neistoty je viesť tých, ktorí pracujú na poly pastorácie, **k zrelej schopnosti žiť**

pevne v provizórnej situácii, prijať ju ako stimul k hľadaniu, ku konfrontácii, k múdrej kreativite.

Pretože isté recepty z minulosti už viac neplatia, je nevyhnutné nanovo premyslieť novú situáciu, ktorú prežívame, vytýčiť nové odpovede na dnešné výzvy. Ťažkosti v pastorácii sa môžu stať podnetom pre mobilizáciu osôb, energie, mysle a srdca: môže podnietiť potrebu permanentnej formácie.

Hľadanie nových riešení sa nemôže uskutočniť v izolácii a v sebestačnosti. Je potrebné **zísť sa, konfrontovať sa, v komplexnosti súčasného diania zobrať do úvahy, rozdielne uhly pohľadu a rozličné skúsenosti**. Ťažká a neistá situácia sa môže stať príležitosťou pre „spoločnú“ pastoráciu – v jasnejšom praktizovaní rozlišovania, vo väčšej schopnosti oceniť špecifický prínos všetkých a ich charizmy a nakoniec vo väčšom zdieľaní. Frustrácia z neistej doby, ak sa k nej správne postavíme, sa môže stať príležitosťou reálneho ekleziálneho vzrastu.

A práve toto **ekleziálne zdieľanie**, sa môže stať podmienkou pre oslobodenie a rozvíjanie pastoračnej tvorivosti, ktorú dnes potrebujeme. Tvorivosť, ktorá môže byť niekedy ovocím mimoriadnej prorockej charizmy jednotlivca, sa prejavuje oveľa viac v konfrontácii a v práci celého spoločenstva. Je to v prelínaní vzťahov, v prínose rozličných darov a kompetencií, v užitočnej výmene významných skúseností, v spoločnom rozlišovaní a hodnotení, kde sa Duch robí prítomným. On je prameňom nielen spoločenstva, ale aj tvorivosti.

Ak sa budú akceptovať a uvedú sa do praxe tieto orientácie, tak bude možné rozpoznať, tak ako v prípade sv. Pavla a jeho spoločníkov, že to bol ten istý Duch, ktorý spôsobil frustráciu našich projektov preto, aby sme neostali fixovaní na minulosť, a aby sme sa otvorili pre nové prostredia a nové metódy v našom pastoračnom poslaní.

Odpoved' na apely

Pavol a jeho spoločníci objavili novú misijnú oblasť prijímúc (nie bez predbežnej konzultácie a pozorného hodnotenia situácie) apel Macedónčana: „Prejdi do Macedónska a pomôž nám“, v ktorom spoznali božie volanie.

Vynorí sa spontánne otázka, či to nie je spôsob alebo forma, cez ktorú aj dnes môže evanjelizácia objaviť nové priestory. Naša doba sa zdá byť menej vhodná pre prognózy a plány, v prísnom slova zmysle, ktoré riskujú ísť po stopách minulosti a viac sa požaduje schopnosť tvorivo predvídať nové situácie. Predvídať, však znamená v prvom rade počuť otázky a apely, ktoré aj nepriamo a zahalene k nám prichádzajú, ako niečo nečakané a prekvapujúce.

Ten, kto pracuje v oblasti pastorácie, a osobitne, kto má vedúcu úlohu alebo vykonáva špeciálne služby v kresťanskej komunite, sa ocitá pred požiadavkami, rôzneho charakteru. Niekedy táto rozličnosť zaťažuje pastoráciu a robí ju rozdrobenou. Niektorí očakávajú duchovný „servis“ alebo iniciatívy, ktoré sa vyhýbajú sociálnej spolupatričnosti. Iní, sa dožaduje, aby vo farnosti fungovali tradičné pastoračné štruktúry, s tradičnými programami katechézy, načasovanie sviatostí a iné. Ale ukazujú sa aj nové potreby a žiadosti, ktoré je náročnejšie zachytiť a odpovedať na ne si vyžaduje viac času, energie a tvorivosti.

Existuje kritérium, ktorého zohľadnenie by mohlo pomôcť vyhnúť sa spomínanému tlaku rozličných požiadaviek a pomohlo by načrtnúť novú mapu pastoračných záujmov, pre vytýčenie priorít, ktorým je potrebné venovať čas a energiu. Kde sa skutočne ukazuje požiadavka nachádzať zmysel, znovuobjaviť vieru, dozrievať v nej a nájsť oporu viery v ťažkých situáciách? A ktoré významné situácie požadujú od našej viery, aby ukázala svoju autentickosť cez praktizovanie lásky a solidarity? Kto je ten, kto v základe nežiada náboženské a sväté výkony (možno trochu magické) ale žiada si priamo alebo nepriamo „pomôž nám“ spasiť náš život s vierou a nezištnou láskou? Na tieto požiadavky, by mala začať pastorácia dávať prioritu.

Toto kritérium môže pomôcť nielen prehodnotiť aktivity a tradičné štruktúry, urobiac ich viac pozornými na službu a rast vo viere, ale tiež objaviť to, že sú požiadavky, ktoré bežná pastorácia nezohľadňuje. Sú to požiadavky, ktoré potrebujú viac osobné odpovede a svedectvá, pomáhajú uvedomiť si, že prístup k viere a obnovená motivácia stojí stále viac na osobných a príležitostných stretnutiach. Sú to požiadavky, ktoré vystupujú z krehkosti súčasného sveta (vzťahy, ktoré sa rozbíjajú; ťažkosti v predávaní hodnôt a vo výchove; ľudia, na okraji spoločnosti, atď.) a ktoré tradičné pastoračné iniciatívy neberú do úvahy. Iné požiadavky, vyplývajú zo sveta práce, životného prostredia, spoločnosti a kultúry, ktoré sú v miestnej farnosti len ťažko prijímané.

Samozrejme prijatie týchto apelov privádza k poznaniu, že nemôžu byť zodpovedané len kňazmi a niektorými aktívnymi kresťanmi. Evanjelizácia a presvedčivé svedectvo môže byť len ovocím celého spoločenstva, ktoré dospelo vo viere a je citlivé na problémy našej doby.

F. Aktualizácia (35')

S ohľadom na potreby zhromaždenia, animátor pozve pracovať v skupinách, sledujúc tieto body:

- Aké kritéria by ste poradili animátorom z „Farnosti Navštívenia Panny Márie“?
- Ak vychádzame z počutého a meditovaného textu, ktoré aktivity v našich komunitách potrebujú rozlišovanie?

G. Záverečná modlitba

Po tom, ako sme vytvorili priestor pre ticho, odstránime značku zakázaného smeru a na to isté miesto položíme rôzne šípky, ktoré ukazujú na množstvo možných smerov, ktoré ponúka Duch pri našom poslaní ohlasovať Slovo.

Vrátiac sa k životu a skúsenostiam svätého Pavla sa spoločne modlime:

- Otvor naše oči Pane, ako si otvoril oči tvojho apoštola Pavla, daj aby sme pochopili kým bol On pred svojím obrátením, kým sme boli my predtým ako si nás povolal, kým sme tvárou tvár Tvojmu povolaniu. Prosme Pána.
- Za Cirkev, rozšírenú po celej zemi, vedenú sv. Pavlom k tomu aby sa otvorila pre všetkých, nech ju Duch Svätý urobí pripravenou zanechať každý strach a nostalgiu, tak aby nikto a nič nemohlo prekaziť šírenie Slova. Prosme Pána.
- Pre tých, ktorí ako Pavol, trpia prenasledovaním pre Evanjelium, aby sa v skúškach a v utrpeniach neumenšila ich viera, ale aby čerpali odvahu z kríža. Prosme Pána.
- Pre všetky kresťanské vierovyznania zapojené do ekumenického hnutia, aby v hľadaní toho čo ich spája urýchlili cestu k zmiereniu a dosiahli plnú viditeľnú jednotu. Prosme Pána.
- Iné spontánne modlitby.

Záverečná modlitba: Pane, Ty nás povolávaš byť Tvojimi svedkami, sprevádzaj nás v tomto poslaní svojím Duchom Svätým, ktorého si nám prisľúbil. Daj aby sme počúvali Tvoj hlas, ktorý nám radí, také slová a akcie, ktoré sú schopné odpovedať na autentické otázky človeka.